

Høgskolen i Østfold - Makroøkonomi SFB 10916 (10 studiepoeng)

Forelesningsplan HØSTSEMESTER 2018

Foreleser: Trond-Arne Borgersen

Kontoradresse: A3- 078. Avd. for Økonomi, samfunnsfag og språk. Remmen, 1757 Halden

E-mail: trond.a.borgersen@hiof.no Tlf - jobb: 69 21 52 78

Forelesning (52 timer):

Onsdag kl 0815-1200.

Første gang 22. August. Siste gang 14. November.

Det gis en obligatorisk semesteroppgave som må bestås for å få gå opp til eksamen som kan leveres i grupper på maks 5. Utlevering: 8. oktober. Innlevering 29.oktober.

Forelesningsplanen er veiledende og endringer kan forekomme.....

Emne:	Litteratur	Uke
Introduksjon. Norsk økonomi i dag. Finans- og pengepolitikk. Finansiell stabilitet og Finanskriser.	Kap. 1	34
Nasjonalregnskap. Økosirkulasjon. Økonomiske modeller	Kap. 2	34
Produksjon og tilbud	Kap. 3	35
Etterspørsel, investering og konsum	Kap. 4	35
Økonomisk aktivitet på kort sikt	Kap. 5 og 6	35 og 36
Konjunkturer og økonomisk aktivitet	Kap. 6	37
Arbeidsmarked, lønnsvekst og arbeidsledighet	Kap. 7 og 8	37 og 38
Rente og pengepolitikk. Egenkapitalkrav ved boligkjøp og Finansiell stabilitet.	Kap. 9 og 10, samt Borgersen et al.	39- 42
Pengepolitikk etter finanskrisen. Finanspolitikk. Valutamarkedet	Kap. 12 og 14	43
Petroleumsvirksomhet og næringsstruktur	Kap. 17	44 og 45
Repetisjon		46

Pensum- Presisering for høsten 2018

S. Holden (2016), Makroøkonomi. Cappelen Damm. Kapitlene: 1-10, 12, 14 og 17.

Borgersen, T. A., B. K. Kivedal og J. Thøgersen (2013). Egenkapitalkrav og finansiell risiko i husholdningenes boliginvesteringer. *Magma*, nr. 1-2013. (Er tilgjengelig På Canvas).

Pensum omfatter også forelesningsmateriale som publiseres på Canvas.

Anbefalt oppgavebok: S. Holden, T. Krogh og J. B. Prestmo (2016), Makroøkonomi. Oppgaver og Løsningsforslag. Cappelen Damm Akademiske.

Støttelitteratur:

Norges Bank (2018). Pengepolitisk rapport med vurdering av finansiell stabilitet 1/18. (Er tilgjengelig på Canvas) <https://www.norges-bank.no/Publisert/Publikasjoner/Pengepolitisk-rapport-med-vurdering-av-finansiell-stabilitet/2018/118/>

Løsningsforslag Makroøkonomi SFB 10916

Utsatt eksamen våren 2019

Oppgave 1

Dette er en standard oppgave der kandidaten skal forklare hva som menes med en balansert budsjettendring. Dette diskuteres grundig i læreboka i avsnitt 5.3.1. og i oppsummeringen av kapittel 5.

Oppgave 2

Her henvises til læreboka kapittel 6. I boka gis en beskrivelse av en Keynes modell for en åpen økonomi der importen avhenger av BNP. I en åpen økonomi er multiplikatoreffektene svakere enn i en lukket økonomi, pga importlekkasje.

I boka beskrives konjunktursvingninger i en åpen økonomi, der eksporten er en viktig faktor bak slike svingninger. Lavere eksport gir negative effekter på BNP (og sysselsetting).

Siden importen avhenger av BNP, vil lavere BNP også gi lavere import. Effekten på handelsbalansen er dermed i utgangspunktet usikker. De beste kandidatene kan her vha ligningen for handelsbalansen diskutere hvordan effekten på handelsbalansen avhenger av størrelsen på importtilbøyeligheten, multiplikatoren og størrelsen på selve eksportfallet.

Oppgave 3

Her henvises igjen til læreboka kapittel 9. I boka beskrives en økonomi med fleksibel inflasjonsstyring med en realside og en monetær side. I oppgaven har kandidaten fått oppgitt en beskrivelse av økonomiens struktur i ligningsform, med en kort forklaring av de ulike variablene refererer til, og hvordan de påvirker økonomiens funksjonsmåte.

I kapittel 9 beskrives økonomiens samspill mellom de tre komponentene verbalt, i ligningsform og grafisk. Det forventes at kandidatens besvarelse gjør det samme. Kandidaten får hjelp av oppgaveteksten der den økonomiske strukturen er spesifisert. I delspørsmål 1 og delspørsmål 2 må det naturligvis

vektlegges forståelse/verbale og grafiske argumenter, siden økonomien er oppgitt på ligningsform i oppgaven. Kun å presentere modellen matematisk må her gis liten uttelling. Verbale forklaringer skal integreres med grafiske illustrasjoner og matematiske beregninger.

Virkningene av slike sjokk som det her spørres om (et midlertidig inflasjonssjokk (strømprissjokk og finanspolitikk) er helt standard.

I forbindelse med diskusjonen om finanspolitikk kan de beste kandidatene også trekke frem den proporsjonale skatteparameteren i modellen, som påvirker multiplikatoren, i tillegg til reduserte skatter.

Strømprissjokket kan diskuteres i forbindelse med effekten på både rente og inntekt (BNP), og derigjennom effekten på privat konsum.

Det bes til sist om en kommentar knyttet til pengepolitikken betydning for hvordan et sjokk forplantes i økonomien. Her bør en svare på tre nivåer, der inflasjonssystemets stabiliserende egenskap i seg selv er viktig å påpeke som et første element. Uten dette har en ikke forstått modellens virkningsmåte. Betydningen av hhv inflasjons- og BNP-gapet i rentesettingen – i boka uttrykt vha renteregulens parametere - kan sees på som et naturlig andre trinn. De aller beste kandidatene kan trekke inn argumenter knyttet til finansiell stabilitet og diskutere situasjoner der renten endres eksplisitt for å svare på spesielle situasjoner knyttet til et slikt negativt sjokk som beskrives i siste delspørsmål vha konstantleddet i renteregelen. Argumenter som relaterer dette til en pengepolitikk der finansiell stabilitet hensyn tas eksplisitt, må vurderes positivt. De aller beste kan til sist trekke paralleller til en åpen økonomi der selvstendigheten i pengepolitikken er begrenset og et egenkapitalkrav ved boligkjøp innføres for å kompensere for dette og dempe risikotakingen i privat sektor.

Sensorveiledning emnet Makroøkonomi SFB10916

Sensorveiledningen skal sikre en faglig forsvarlig og upartisk vurdering. Det bør derfor blant annet sikre at sensor har innsikt i hva som har vært fokus i undervisningen, og at sensor er kjent med hvilke deler av emnets innhold og undervisning som er særlig relevant for vurderingen. Ved klage på karakter har sensorveiledningen en særlig viktig funksjon: den skal bidra til at klagesensor så langt mulig har samme informasjonsgrunnlag som første sensor.

Emnekode: SFB10916

Tittel: Makroøkonomi

Semester: 3.

Læringsutbytte for emnet:

Emnebeskrivelse med beskrivelse av læringsutbytte følger vedlagt (se vedlegg 2).

Pensum/litteraturliste:

Forelesningsplan med obligatorisk pensum følger vedlagt (se vedlegg 3).

Undervisning:

Framdriftsplan i emnet følger vedlagt på forelesningsplanen (se vedlegg 3).

I dette temaet i undervisningen er det tradisjonell undervisning med oppgaveløsning i klasserom

Forventning til besvarelsene:

ECTS-karakterskala følger vedlagt (se vedlegg 4).

For innholdet i besvarelsene:

I oppgave 1 henvises til kapittel 5 i pensumboka. I oppgave 2 henvises til kapittel 6 i pensumboka. I oppgave 3 henvises til kapittel 9 i pensumboka. (Se stikkordsmessig løsningsforslag vedlagt)

Karakteren A: I tillegg til slik karakteren A beskrives i vedlegg 4: Alle delspørsmål i alle oppgaver skal være besvart, og besvarelsen skal inkludere modellbaserte analyser slik dette er gjort i pensum i de kapitlene/artiklene som er relevante for hver deloppgave.

Karakteren C: I tillegg til slik karakteren C beskrives i vedlegg 4: Alle delspørsmål i alle oppgaver må være besvart korrekt grafisk og verbalt: Kandidaten må dokumentere forståelse for sammenhengene mellom deloppgavene i de ulike oppgavene.

Karakteren E: I tillegg til slik karakteren E beskrives i vedlegg 4: Alle oppgaver må være besvart verbalt og grafisk.

Vedlegg til sensorveiledning (legges ved av administrativt ansvarlig):

1. Oppgavesett
2. Løsningsforslag

3. Emnebeskrivelse med pensum/litteraturliste
4. Forelesningsplan og/eller timeplan for undervisningen
5. Forklaring av karakterskala, nasjonalt fagråds generelle beskrivelser/krav